

DATOS IDENTIFICATIVOS

Literatura galega medieval: Cantigas e prosa

Materia	Literatura galega medieval: Cantigas e prosa			
Código	V01G430V01305			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Profesorado	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Correo-e	freixedo@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Estudo da literatura medieval galega portuguesa no seu contexto histórico e cultural.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C3	Coñecemento da evolución das formas, medios e xéneros da creación literaria nas literaturas do grao.
C6	Saber crear, editar e expoñer textos orais ou escritos de distintos tipos e variedades que satisfagan as necesidades do público ao que están destinados e poder asesorar lingüisticamente na súa redacción a non especialistas.
C7	Capacidade para aplicar os recursos dixitais á produción, corrección, edición e análise dos discursos tanto escritos como orais.
C9	Coñecemento da historia, a variación e a situación sociolingüística da lingua galega/española que conleve a comprensión e o respecto polas diferenzas lingüísticas e culturais das distintas comunidades de falantes.
C10	Coñecemento da norma e o uso discursivo das linguas do grao e capacidade para aplicar de maneira crítica eses coñecementos na actividade profesional.
D2	Capacidade para comunicarse por oral e por escrito en lingua galega.
D3	Sustentabilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Coñecer as claves históricas, socioculturais, políticas, etc. que constituíron o contexto de produción da literatura medieval.	A2	B1	C18	D3
	A2	B4	C25	D4
	A5	B5	C27	D5
		B9	C28	D6
		B12	C29	D7
				D8
				D11
Saber valorar na súa xusta medida a importancia da cultura popular e da cultura intelectual, así como da interrelación entre ambas, na literatura medieval. Familiarizarse cos mecanismos de difusión da cultura na Idade Media.			C3	
			C6	
			C6	
			C7	
			C10	
Familiarizarse cos mecanismos de difusión da cultura na Idade Media.	A2	B1	C3	D4
	A2	B2	C6	D5
		B4	C10	D6
		B5	C18	D7
		B7	C25	D8
		B9	C27	D11
		B12	C28	
			C29	
Saber percibir a evolución estética e/ou ideolóxica dalgunhas manifestacións literarias ao longo da Idade Media.		B1	C3	D2
		B9	C6	D3
			C8	
			C9	
			C10	
Coñecer e saber empregar en análises de casos concretos, os conceptos, a terminoloxía e as metodoloxías deste ámbito de estudo.	A1	B1	C6	D5
	A2	B2	C10	
	A4	B4	C12	
		B7	C13	
		B9		

Contidos

Tema

0. Introducción básica á escrita medieval	-Útiles e soportes da escrita -Tipos de letra máis frecuentes nos códices -Particularidades da escrita medieval
1. Contextualización xeográfica, histórica, cultural, sociolóxica e lingüística da literatura galego-portuguesa medieval.	-O espazo xeográfico, social e político. -Cultura intelectual e cultura popular. Os espazos da cultura intelectual. -A difusión da cultura na Idade Media.
2. O concepto de 'literatura' e de 'creación literaria' na Idade Media.	-Tradición e orixinalidade na literatura medieval. -Literatura para escoitar e literatura para ler. -A obra manuscrita e os azares da transmisión. -Os conceptos de autor e de xénero na Idade Media.
3. A lírica profana galego-portuguesa. -Tradición e orixinalidade na poesía medieval.	-Cuestións de poética e de retórica medieval. -Xéneros ou rexistros poéticos galego-portugueses no contexto románico. A cantiga de amor, a cantiga de amigo, a cantiga de escarnio e maldizer, outros xéneros pouco representados. -Lírica pretrobadoresca en romance. -Cronoloxía e xeografía da manifestación cultural trobadoresca galego-portuguesa. -A transmisión manuscrita.
4. A lírica relixiosa: As Cantigas de Santa María.	-As CSM no marco da tradición haxiográfica medieval. -Concepción e evolución do proxecto das CSM. Os códices das cantigas. -A cuestión da autoría das CSM. -Formas métricas e estróficas das CSM. -Estrutura interna das CSM narrativas. -Especificidade das cantigas de loor.
5. A prosa medieval galega.	-A materia antiga. -A materia de Bretaña. -A materia rolandiana.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo previo	4	20	24
Estudo de casos	10	8	18

Traballo tutelado	4	22	26
Seminario	6	10	16
Lección maxistral	26	18	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo previo	Para algúns temas o profesor indicará bibliografía específica que o alumnado deberá ter lida antes da exposición teórico-práctica dos mesmos na aula
Estudo de casos	De xeito complementario e simultáneo coas sesións maxistras, realizaranse estudos e comentarios de casos relacionados co aspecto teórico que se estea a explicar nese momento.
Traballo tutelado	Realización de pequenos traballos sobre temas do programa, supervisados polo profesor.
Seminario	Tratamento teórico-práctico de algunhas cuestións específicas do temario da materia.
Lección maxistral	O profesor realizará na aula unha explicación teórica e práctica dos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Tanto na aula como en horas de titoría, os alumnos deberán realizar as consultas que consideren precisas sobre a materia de estudo, o traballo diario, os exercicios propostos, etc. As/Os alumnas/os deberán presentarlle individualmente ao profesor un índice do proxecto de traballo tutelado. Antes de entregar o traballo definitivo deberán presentarlle ao profesor, obrigatoriamente e de xeito individual, un borrador completamente desenvolvido do traballo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo previo	Valorarase a lectura da bibliografía previa á exposición teórico-práctica dos temas.	15	B1 C3 D3 B2 C6 B9 C7
Estudo de casos	Valorarase a participación dos alumnos na resolución de exercicios e no comentario dos casos propostos na aula. Valorarase a elaboración de pequenos ensaios a partir de lecturas breves, etc.	20	A1 B1 C3 D2 A2 B2 C6 D3 B7 C7 C9 C10
Traballo tutelado	Realización dun traballo escrito (8 folios) sobre un aspecto do temario.	25	A1 B1 C6 D2 A2 B2 C9 D3 B7 C10
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización dun exame teórico-práctico.	40	A2 C3 C6 C7 C9 C10

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira edición das actas.

Dúas modalidades de avaliación:

a. A **avaliación continua** (a descrita máis arriba) que inclúe un exame teórico-práctico que se realizará na data oficial establecida pola FFT (40% da nota).

b. Á parte da avaliación continua, o alumnado ten a posibilidade de optar polo **sistema de avaliación única**, consistente na realización dun único exame teórico e práctico (70% da nota) sobre todos os contidos da materia, que se realizará na data oficial establecida pola FFT, e na elaboración dun traballo tutelado (30% da nota) que se entregará o mesmo día do exame oficial.

Ao alumnado que opte polo sistema de avaliación continua recoméndaselle a asistencia regular ás aulas.

2. Segunda edición das actas (xullo):

O alumnado terá só opción á **avaliación única**, consistente na entrega do traballo tutelado (30% da nota) e na realización dun exame teórico sobre os contidos da materia (70% da nota).

Importante: Sexa cal for a modalidade de avaliación e a convocatoria, é preciso participar en todas as probas propostas en cada caso.

O alumnado que opte pola modalidade de avaliación única, en calquera das dúas edicións das actas, deberá acordar o tema do seu traballo co profesor con antelación suficiente (mínimo dous meses antes da data de entrega). É responsabilidade do alumnado contactar co profesor para marcar o tema do traballo.

Observacións.

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma Moovi (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Arias Freixedo, X. B., **Antoloxía da Lírica Galego-Portuguesa**, Xerais, 2003
- Arias Freixedo, X. B., **Per arte de foder. Cantigas de escarnio de temática sexual**, Frank & Timme, 2017
- Beltrán, V., **A Cantiga de amor**, Xerais, 1995
- Brea, M. e Lorenzo, P., **A cantiga de amigo**, Xerais, 1998
- Dronke, P., **La lírica en la Edad Media**, Seix Barral, 1996
- Fidalgo, Elvira, **As cantigas de Santa María**, Xerais, 2002
- Lanciani, G e Tavani, G., **As cantigas de escarnio**, Xerais, 1995
- Lanciani, G. e Tavani, G. (ed.), **Dicionario da literatura medieval galega e portuguesa**, Caminho, 1993
- Larson, Pär, **A lingua das cantigas. Gramática do galego-portugués**, Galaxia, 2019
- López Carreira, A., **O Reino Medieval de Galicia**, Edicións A Nosa Terra, 2005
- Mettmann, W., **Afonso X o Sábido. Cantigas de Santa María**, Castalia, 1986-1988-1989
- Monteagudo, H., **En cadea sen prijon. O cancionero de Afonso Paez**, Xunta de Galicia,
- Oliveira, Antonio Resende de, **Trobadores e xogares**, Xerais, 1995
- Pallares, Mª C. e E. Portela,, **Idade Media**, en **Nova Historia de Galicia**, Tambre, 1996
- Pena, X. R., **Historia da literatura medieval galego-portuguesa**, Sotelo Blanco, 2002
- Rodríguez Guerra, A. & Arias Freixedo, X. B. (Eds.), **The Vindel Parchment and Martin Codax /O Pergamiño Vindel e Martin Codax**, John Benjamins Publishing Company, 2018
- Souto Cabo, J. A., **Os cavaleiros que fezeram as cantigas. Aproximación às orixens socioculturais da lírica galego-portuguesa**, Editora da UFF, 2013
- Tavani, G., **A poesía lírica galego-portuguesa**, Galaxia, 1986
- VV.AA., **História da Literatura portuguesa. Vol. I. Das Orixens ao Cancioneiro Geral**, Publicações Alfa, 2001
- VV. AA., **Historia da Literatura Galega, Idade Media, v. XXX**, Hércules de Edicións, 2000
- VV. AA., **Lírica profana galego-portuguesa. Corpus completo das cantigas medievais, con estudio biográfico, análise retórica e bibliografía específica**, CILRP, 2996
- www.cantigas.fcsh.unl.pt,**
- www.cantigasdesantamaria.com/,**
- www.glossa.gal,**
- sli.uvigo.es/RILG/,**
- www.universocantigas.gal,**

Bibliografía Complementaria

- Gutiérrez, S. e Lorenzo, P., **A literatura artúrica en Galicia e Portugal na Idade Media**, Universidade, 2001
- VV. AA., **História crítica da literatura portuguesa. Idade Média (vol. I). C. Reis e A. F. Dias (Dirs.)**, 1998
- Zumthor, P., **Éssai de poétique médiévale**, Editions du Seuil, 1972
- Zumthor, P., **La letra y la voz de la literatura medieval**, Cátedra, 1989

Recomendacións

Outros comentarios

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma Moovi (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.